

NEMZETKÖZI VÁNDORLÁS MUTATÓSZÁMAI

Egy adott ország **vándorlási egyenlegét** az adott évben be- és kivándorlók számának különbsége adja. Ennek alapján egy ország lehet kibocsátó vagy befogadó. Az előbbi esetben több kivándorló hagyta el az országot, mint ahány bevándorló érkezett, az utóbbiban a bevándorlás múlta felül a kivándorlás mértékét. A vándorlási egyenleg értékét az évközepe népességszámra vetítve számítható a **nettó migrációs arányszám**, amit ezer lakosra vonatkozóan szokás megadni. Az értékek a vizsgálati témától függően megadhatók a teljes ki- és bevándorlásra, de a csak magyar, illetve a csak külföldi állampolgárokra vonatkozóan is.

A nemzetközi migrációra vonatkozó nettó és **teljes migrációs arányszámmal** megegyező módszerrel számolhatóak a belföldi vándorlás (lásd külön fejezetben) vizsgálatakor ezen mutatószámok a területi egység és a vonatkozó népesség változtatásával (megyei, járási, települési stb. szinten vizsgálva).

Számítási példa: nettó migrációs arányszám, külföldi állampolgárok

$$\frac{\text{Külföldi állampolgárok vándorlási egyenlege}}{\text{A népesség száma}} \times 1\,000 = \frac{8\,139}{9\,893\,082} \times 1\,000 = 0,8$$

2013-ban Magyarországon a hivatalos magyarországi adatok alapján számolt külföldi állampolgárokra vonatkozó nettó migrációs arányszám – a korábbi évekhez hasonlóan – pozitív értékű volt, tehát több külföldi állampolgár érkezett az országba, mint ahányan elhagyták az országot.

MIGRÁCIÓS POTENCIÁL

A migrációs potenciál a vándorlási hajlandóságot jelenti. A vándorlási hajlandóságot a külföldi és belföldi vándorlásra vonatkozóan is vizsgálják. A migrációs potenciál mérése kérdőíves adatfelvételekkel történik, melynek során a külföldre történő vándorlási hajlandóságot több kérdéssel mérik. A kérdéssor kitér a lehetséges vándorlás hosszára (rövid vagy hosszú távú külföldi tartózkodás, kivándorlás), valamint a célországra is. Bizonyos esetekben arról is gyűjtenek adatokat a demográfusok, komolynak tekinthető-e a vándorlási hajlandóság, illetve, hogy tett-e már lépéseket tervei megvalósítása érdekében a válaszadó.

A migrációs potenciál közlésekor gyakran külön-külön elemzik a rövid és a hosszú távú munkavállalást és kivándorlást tervezők arányát. Magára a migrációs potenciálra vonatkozó adatok a migráció bármely típusára hajlandók összesített arányát jelentik a teljes népességen vagy adott népességcsoporton belül.

Magyarországon általában a migrációs potenciál mértékét az ilyen adatokat leggyakrabban közlő TÁRKI által kialakított kérdéssorral szokták mérni.

Mérési példa: migrációs potenciál (a TÁRKI kérdéssora):

Tervezi-e Ön..					HA IGEN:		
	Igen	Nem	Nem tudja	Nem válaszol	Mely országokra gondolt?	Nem tudja	Nem válaszol
... hogy egy pár hétre vagy hónapra külföldre menjen dolgozni?					Elsősorban: Másodsorban: Harmadsorban:		
... hogy egy pár évre külföldre menjen dolgozni?					Elsősorban: Másodsorban: Harmadsorban:		
... hogy külföldön éljen?					Elsősorban: Másodsorban: Harmadsorban:		

A teljes migrációs potenciál mértéke a rendszerváltást követően 2012-ben volt a csúcson, akkor a magyarok 19 százaléka tervezte, hogy rövidebb vagy hosszabb időre külföldre menne dolgozni vagy külföldön élne. A migráció három típusa közül a hosszú és rövid távú munkavállalás a legnépszerűbb, azok aránya, akik külföldre költözést terveztek volna az eltelt 25 évben alacsony (legfeljebb 7 százalék) volt. A legnépszerűbb célországok minden esetben: Németország, Ausztria és Nagy-Britannia.